

Håpløshet eller håp?

Av Jostein Høgetveit.

Axel Kielland har vært i Sovjet og skriver en forvirret ar-

tikkel i Dagbladet 3. sept. om sine inntrykk under titelen: «Herre, tag i din sterke hånd.»

«Sannheten kom som et sjokk på meg,» heter det. Hvilken sannhet? For det første Sovjets veldige materielle styrke. En nokså selvfølgelig kjensgjerning for en alminnelig orientert norsk avisleser. For det andre Sovjets glupende appetitt på vesle Norge. Den har vi også lenge visst om. Det er forbausende at Axel Kielland later til å være så dårlig orientert om disse kjensgjerninger, men må konstatere med forferdelse «at vi år etter år hver evige dag er blitt løyet huden full av samvittighetsløse pressebyråer.» Så vet vi det. Men det følgende er også Kiellands egne ord: «Og tre-fire millioner nordmenn betyr ikke svært meget for et land som selv mistet 12 millioner under verdenskrigen.» Vi hører truselen som ligger under, og vi tror det så gjerne, men det er sannelig ingen smigrende opplysning om det «fredselskende Sovjet.»

Det er også vanskelig å dele forfatterens nesegruse beundring for Sovjets materielle framgang. Den er reell nok. Det er sikkert bare et tidsspørsmål når Sovjet kommer opp på siden av de vestlige demokratier i materiell velstand, og det er så men meget mulig at til og med U.S.A. blir distansert innen overskuelig framtid. Men hvilken rolle spiller det for oss? La Krust sende romskip til de fjerneste kloder

28-01-129

og forsyne hver sovjetborger med drømmeleiligheter og skinnende biler, det har overhodet ingen ting å gjøre med vårt valg mellom demokrati og kommunisme. Det er ganske andre verdier vi forbinder med ordet demokrati, og dem akter vi å kjempe for, selv om det ikke skulle behage vår store nabo i øst. Kremles taktikk er å skremme og true oss til ettergi venhet og taushet. Det får vi se i øynene, men det er trist å måtte konstatere at en av våre egne slår an de samme toner. Annerledes kan en vanskelig tolke setningen. «Denne stormakten til later vesle Norge seg å spøke med.» Her er det défaitisten som har ordet. Vi kjenner ham igjen. Vi hadde en del slike omkring 1940, men de ble iallfall trengt ut, så vi visste hvor vi hadde dem. De skulle ikke få lov til å undergrave vår motstands- og forsvarsvilje.

Vi er igjen i krig, en ideologisk krig, som er total og verdensomfattende, og det gjelder å være rustet og våken overfor alle skjulte og åpenbare angrep, ikke minst overfor de kreftene

i oss og omkring oss som frister med sitt «det nytter ikke.»

Ja, men når det er spørsmål om liv og død, betaler man så ikke enhver pris for å beholde livet? Dette er défaitistens problemstilling. Kommunisme eller krig er ikke de eneste alternativer. Det er ganske andre og mektigere krefter enn kommunismen i virksomhet i dag. «Håpets friske vind» kaller den franske filosof Gabriel Marcel sin siste bok, som er en levende demonstrasjon av disse krefter i virksomhet. Det er forfriskende lesning for alle défaitister.